

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznana se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v 1. nadstr., upravljanje pa v pritličju. — Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznana, t. j. administrativne stvari

Uredništva telefon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljanja telefon št. 85.

Derschattovi kremplji v slovenskem mesu.

Nepozabne in nepozabljenje so besede, ki jih je pred leti z brutalno odkritosrnostjo izrekel takratni advokat in poslanec dr. Derschatta o tedaj zahtevani slovenski gimnaziji v Celju. „In če Slovenci stokrat do kažejo, da imajo pravico do takega zavoda in da ga potrebujejo, mi jim ga vendar ne dovolimo, ker bi bil nasproten koristim in zahtevam Nemšev.“ S to izjavo, ki jo je takrat podzdravil „Grazer Tagblatt“ z največjo vnemo, je dr. Derschatta pokazal, da v narodnostnih vprašanjih ne priznava ne zakonov, ne pravice in ne pravičnosti. S cinočno brezstidnostjo je proglašil, da je korist nemštva edini princip, ki ga priznava.

Kar je takratni advokat in poslanec dr. Derschatta oznanjal kot svoje vodilno načelo v politiki, to izvaja sedanji železniški minister Derschatta z vso brezobzirnostjo v praksi. Dokaz tega so zadnja imenovanja pri državni železnicu na Slovenskem, zlasti imenovanje postajenčnika za Gorico. Ta imenovanja pričajo, da železniški minister pri imenovanjih načeloma prezira kvalifikacije, službenata leta, jezikovo zmožnost in rodbinske razmere in da je zanj mero dajno edinole politično mišljenje in politična delavnost. Kdor je vnet agitator za nemško stvar, tisti je lahko zagotovljen, da pride naprej, naj bo potem še tako nezmožen.

Za postajenčnika v Gorici je imenovan znani Wieser, ki je svoj čas služboval na Jesenicah in se tam odlikoval kot brezobziren, skrajno nasilen nemško nacionalen fanatik. Predrnost tega človeka je presegala vse meje. Osmilil se je slovenskim uradnikom prepovedati, v pisarni med seboj slovenski govoriti, pri „Sonnwendfeier“ pa je imel govor, ki je kazal brezmejno sovraščvo do Slovencev. Ta govor je z velikim veseljem priobčil „Grazer

Tagblatt“. Kakšen je bil ta govor, si lahko vsakdo misli, ako povemo, da so celo nemškonacionalni birokratje vzeli Wiesera v preikavo. Kobi kdaj kak Slovenec kje govoril v takem smislu, bi ga radi vlelezdajstva takoj postavili pred sodišče.

Končno je bil Wieser premeščen z Jesenic v Hieflau. Na to premeščenje so pač vplivali oziri na politično in nacionalno hujskanje Wieserjevo ali v prvi vrsti je odločevala službena nesposobnost tega moža. Ta službena nesposobnost Wieserjeva se da vsak hip dokazati iz uradnih aktov.

Tudi v Hieflau se Wieser ni držal. Tu, kjer je bilo njegovo politično mišljenje brez pomena, se je še prej pokazala njegova nesposobnost. Wieser je bil zopet premeščen, in sicer v Beljak k ravnateljstvu, kjer so ga dodelili VI. oddelku. Načelnik tega oddelka, inspektor Fischer, je hitro spoznal popolno nezmožnost toli protežiranega Wieserja in je skušal na vse načine, da se ga iznebi.

Naposled se mu je to vendar posrečilo in Wieser je prišel kot „Rechnungsleger“ v Gorico, dasi ne zna ne italijanskega ne slovenskega jezika. Ob sebi se razume, da je Wieser tudi v Gorici posvetil vse svoje moči namškonacionalni agitaciji in neustrašno metal slovenske delavce s postaje.

Za vse te njegove zasluge je bil sedaj imenovan za postajenčnika v Gorici.

Wieser je bil gotovo najslabše kvalificiran izmed vseh prosilcev za to mesto in tudi najmlajši, a vendar je bil imenovan. Prosili so za to mesto izvrstni starejši uradniki, a minister jih je prezrl. Tako je prezrl Prevca, ki je najstarejši med prosilci, prezrl Goloba, ki je izborno kvalificiran — ker sta Slovenci. Da, prezrl je tudi Nemca Vrischarja, ki služuje v Paznu, ki zna nemško in slovensko, italijansko in hrvatsko, ki ima že mnogo let službe v IX. razredu in otroke, godne za nemške srednje šole. Toda Vrischar je miren

mož, uživa simpatije Italijanov in Hrvatov in bi ne hotel biti agitator — zato je Derschatt tudi njega prezrl. Priporočilo „Südmark“ otehta vse: službenata leta, kvalifikacijo in jezikovno zmožnost — to kaže Wieserjev slučaj.

Imenovanje Wieserja je za ušnica Gorici, kakršne pač ni bilo pričakovati. Upamo, da goriški Slovenci in Italijani te zaušnice ne bodo mirno spravili, nego da bodo ministru Derschatti pokazali zobe, kakor se gre.

Državni zbor.

Dunaj, 17. januarja. Posl. Wastian je naperil na justičnega ministra hudo interpelacijo, zakaj graško nadsodišče pretežira — Slovence, ker je baje imenovalo nekega slovenskega pravnega praktikanta na Kranjskem za avskultanta, dasi je bilo pred njim starejših nemških kolegov. (Pitreich in Klein sta gotovo razumela, da je interpelacija predpustni dočip). — Potem je zbornica začela razpravljati o novem obrtnem zakonu. Obrtna reforma, od katere so si obrtniki pravtono toliko obetali, se je v teku parlamentarne razprave skrčila v neznačno spremembo obstoječih določb. Že obrtni odsek je moral napraviti vlad obsežne koncesije, v parlamentu se je potem naprej striglo, a gospodska zbornica je končno prilila še največ vode. Ker pa je bilo v parlamentu znano, da ni mogoče ničesar spremeniti na sklepih gospodske zbornice, ako se noče celo reforma pokopati, je tvorila današnja debata le protest proti gospodski zbornici. Govorili so posebno tisti poslanci, ki nameravajo kandidirati tudi v novi parlament, a imajo med volilci mnogo obrtnikov, tako češki radikalci, Wastian itd. Vsi so poudarjali, da predloga v sedanji pristriženi obliki ni sprejemljiva, toda končno so se vedno vsi glasovali za predloga v taki obliki, karor jo je vrnila gospodsko zbornico. Tem je obrtna novela pod streho. — Potem je prišel v razpravo nujni predlog glede ponarejanja vina. Med

drugimi je govoril tudi poslanec dr. Korošec, ki je naglašal, da je to zadnji zakonski načrt nepopolen. Posebno je govoril proti temu, da je primešavanje sladkorja dovoljeno. Zahvalil je, naj vlada podpira snovanje vinarskih zadrug. Potrebna je tudi kontrola vinotržcev. Za specialno debato je napovedal celo vrsto predlogov. — Debata se bo nadaljevala v jutrišnji seji.

Iz odsekov.

Dunaj, 17. januarja. V proračunskem odseku se je razpravljalo danes dopoldne o regulaciji plač učiteljstvu državnih šol. Najprej se je razpravljalo o vseučiliščih in tem enakih visokih šolah. — Posl. dr. Vitez Starzynski je predlagal § 1. spremeniti tako, da bi dobivali redni profesorji visokih šol prvo in drugo petletnico po 800, tretjo in četrto po 1000 in peto po 1200 K. — Poslanec baron d' Elvert je predlagal, naj se ustanove le štiri petletnice, a te po 1200 K. Regulacija naj velja v enaki meri tudi za profesorje eksportnih akademij. — Posl. dr. Sylvester je predlagal, naj se vsako leto postavi v proračun 100 000 K za stalne remuneracije privatnim docentom na avstrijskih vseučiliščih. Ekstraordinarij se ne sme več imenovati brez plače. Takozvani visokošolski adjunkti naj se postavijo glede plač, napredovanja in pokojnine v isto vrsto z učiteljstvom na državnih obrtnih šolah. — Poslanec Cipera je zahteval fiksno plačo za izpršane in neizpršane suplente.

V večerni seji se je debata nadaljevala. Naučni minister je v dolgem govoru razpravljal o spremembenih predlogih, ki so bili stavljeni med debato. Paragraf 1. je bil nato sprejet v sledeči spremenjeni obliki: Redni profesorji na vseučiliščih in na vseh visokih šolah so v 6. činovnem razredu ter dobivajo razen aktivitetne doklade plače 6400 K, ki se zviša po petih in desetih letih vselej za 800 K, po petnajstih in dvajsetih letih vselej za 1000 K, po 25 letih pa za 1200 K. Na Dunaju dobivajo še 800 K do-

klade. § 2. določa za izredne profesoje štiri petletnice po 600, 600, 800 in 800 K. § 3. določa, da dobre teologički profesorji v Solnogradu in Olimumu dve petletnici po 800, dve po 1000 in eno po 1200 K. Nadaljni paragrafi so se sprevajeli nespremenjeni, nakar se je začelo razpravljati o paragrafih, ki določajo regulacijo plač srednješolskim profesorjem. Posl. Nitsche je predlagal, naj se deželni šolski nadzorniki glede plač in činovnega reda povišajo. — Posl. D' Elvert je predlagal, naj se z drugo petletnico pomaknejo profesorji v 8., s četrti petletnico pa v 7. činovni razred. — Poslanec Löcker in Hoffmann-Wellenhof sta predlagala, naj se leta suplenture na državnih šolah vstopejo v službeno dobo. — Minister dr. Marchet je odgovarjal na vse predlage ter objabil, da se deželnim šolskim nadzornikom dovolijo osebne doklade in druge ngodnosti. Glede suplentur je reklo, da več kot 8 let ni mogoče štetiti za dosego petletnic, v penzijo se pa suplentura itak vstope. — Razprava se nadaljuje jutri.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budimpešta, 17. januarja. V današnji seji se je nadaljevala debata o praračunu načnega ministra. Posl. baron Banffy je zahteval podprtavljenje vsega ljudskega šolstva. Naglašal je, da tako podprtavljenje ni naperjeno proti nemškemu narodnosti, temuč je živiljenska potreba za pospeševanje kulture (?). Skliceval se je na Rumunijo, ki ne trpi drugih kakor državnih šol in sploh ne tuježenih. — Poslane Mezöfi (socialist) je zahteval, naj se za šolstvo določijo večji zneski, kakor za armado. (Klic: „Toda cesar ne dovoli“) — Posl. Simonyi je zagovarjal konfesionalne šole (narodnostne) šole.

Glede zahteve barona Banffya, naj bi šolstvo postal državni monopol, je reklo naučni minister, da bi uresničenje te zahteve izvalo državljanško vojsko.

LISTEK.

Literat in kraljična.

(Konec.)

Navdušeni beleci so hrskali in peljali kočijo med živimi zidovi. Že so dospeli do mesta, kjer sta se zgneta Klara in Pogodin, in veličastna kočja se je peljala, a skozi okence se je smerhalj beli obraz prekrasne kraljične.

Pogodin je zopet ves gorel, vihet klobuk nad glavo in klical.

„Ti, ne budi vendar tak, kaj si že spet pozabil?“ Klara ga je prijela za roko in ga hotela obdržati, a Pogodin jo je jezno potisnil od sebe:

„Pusti me, saj ti nisi moja!“

Klara ga je spustila:

„A, tako! Nikdar več, le zapomni si!“

„Že dobro, ne maram te več! Jaz grem h kraljični!“

Zagledal je prebeli obrazek, in v njem je zavrela kri. Pahnil je z vso močjo množico narazen in planil iz

vrste. Zaletel se je naravnost belcem pod kopita.

„Stoje, stoje!“ Kot grom se je nenadoma začul obopen, viharen klic, množica se je zagnala pred konja, in hipoma je kočija obstala. Kraljična je pobledela in ostrmela.

„Konji so nekoga pohodili“, je zamrmralo med množico. „Konji so nekoga pohodili“, je letelo skozi ulico.

„No, če družega ni“, in narod se je zopet razdelil, in kočja se je zopet zibala med zvenečo navdušenostjo, pod rožnimi girlandami in slavoloki, mimo utrinjajočih se plamenov in žarov. Bleda kraljična se je zopet pokazala pri oknu, a ni se več smerhaljala, ne odzdravljala burnim klicem:

„Naj živi naša kraljična!“

* * *

Pogodin je ležal v bolnišnici, ker belec ga je dobro pohodil in mu strljevo. Zviral se je v hudi bolečinah in klel nemilo usodo.

„In baba mi je še rekla, da bom slaven, in da mi bo kraljična postilala posteljo! Kakšna kraljična!

Klara me je zavoljno nje zapustila in ne mara več zame!“

Pogodin je brido vzdihoval in klical ljubico. O, da bi se to ne zgodilo, da bi nikoli ne bil videl kraljične!

„Ti, baba ti, tako se je izpolnilo tvoje prorokovanje! O, Klara, pridi k meni!“

— Tako hudo se je torej zgodilo Pogodinu. Tedaj pa se je nenadoma zaslišal nek skrivnosten šum v tisti sobi, kjer je ležal ponesrečeni literat. Odpril je oči, in kaj je zagledal?

Zagledal je kraljično, ki gre proti njegovi postelji, in dve usmiljeni sestri ji kažeta pot.

„To je tisti fant, ki so ga pohodili moji konji! Ti nesrečni fant!“

Kraljična se je žalostno smerhaljala Pogodinu, ki je ležal ubog in v hudi bolečinah na postelji. Položila mu je svojo roko na čelo in dejala:

„Še vedno si v vročici, upam, da se kmalu pozdraviš.“

Njegova glava je bila globoko zatlačena v blazine, in kraljična ga je prijela, vzdignila za rame in mu zrahljala podglavje.

„Ali težko ležis? Vidiš, zaradi mene bi bil skoro umrl!“

Popravila mu je odejo, in še enkrat vzdignila njegovo glavo in mu popravila blazino. Potem ga je vprašala:

„Kaj hočeš od mene? Ali imaš kako željo?“

Pogodin skoraj ni mogel govoriti, a potem je reklo, da bi rad videl, da bi Klara prišla k njemu.

„Kdo je ta Klara?“

„Moja nevesta!“

Tako se je izpolnilo, kar je prorokovala baba Pogodinu: Kraljična mu je postiljala posteljo. In potem je velela poiskati Klaro in jo poslala k Pogodinu. K letu pa je bila Pogodinova svatovščina. Sama kraljična je poslala nevesti Klari prekrasno in bogato balo: Dve skrinji praznjih rjuh in prediva, posteljo z židanimi odeljami, dva predela cekinov in še veliko, veliko drugega. Na svatovščini literatovi so pili vino iz rožastih majolk, z rozoljo so si sladili usta in so rožiče prigrizovali.

C. G.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

Bolgari in Srbi v Mace- doniji.

Belgrad, 17. januarja. V Kumanovi je neki Turak umoril srbskega učitelja Mihajlovića. Morilec je priznal, da ga je za umor najelj bolgarska organizacija, ki mu je dala 90 lir.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 17. januarja. Včerajšnja škofija konferenca se je bavila z eventualnostjo, da bi bilo treba imeti privatno bogoslužje. Avignonski nadškof je izjavil, da bi bila ta božja služba le za bogatine. Tudi večina ostalih škofov se je izrekla proti privatenmu bogoslužju, temuč so naglašali, da je treba prirejati javne božje službe v privatnih stanovanjih, tako bi duhovniki tudi moralni zapustiti cerkve.

Novi kazensko-pravni red na Francoskem.

Pariz, 17. januarja. Ministrski svet je sprejel zakonski načrt, s katerim se odpravijo vojna sodišča. Vojaške osebe, ki zakrivijo hudo delstvo ali prestopek, se izroče civilnim sodiščem v preiskavo, a sodilo bo šest vojaških sodnikov (nekaka vojaška potrota). Razsodbo izreče sodnik apelacijskega sodišča. Nadalje se ustavovi prizivno sodišče iz štirih vojaških sodnikov, javni obtožitelj pa mora biti civilni sodnik.

Napredni perzijski šah.

London, 17. januarja. Novi šah je ustavil moderno napravo za sprejemanje pritožb svojih podložnikov. Na vseh javnih prostorih v Teheranu se ustavove telefonske govorilnice, ki se zvežejo s šahovo palačo. Kdorkoli hoče kaj šahu naznaniti, ga sme po telefonu poklicati.

XLIII. redni občni zbor „Ljubljanskega Sokola“.

V restavracijskih prostorih Narodnega doma se je vršil snoči XLIII. redni občni zbor „Ljubljanskega Sokola“. Bil je prav dobro obiskan.

Brat starosta dr. Viktor Murnik je iskreno pozdravil navzoče brate s sokolskim pozdravom, progasil sklepčnost in otvoril zborovanje.

V svojem nagovoru je poudarjal z zadovoljstvom, da je preteklo leto 1906 bilo leto lepega in uspešnega dela. Omenil je vsesokolski zlet v Zagrebu, kjer si je višji in nižji oddelek „Ljubljanskega Sokola“ izjeval prvo zmago. To je znak, da društvo vrši in dosega svoj pravi namen.

„Ljubljanski Sokol“ je sodeloval pri snovanju ljudske knjižnice v Ljubljani. Obč svetu, posebno pa bratu županu Iv. Hribarju, se izreka zahvala za pospešitev knjižnice in za dar.

Izmed lani umrlih članov je omeniti pred vsem častnega člana brata Jana Lega, ki si je pridobil večnih zaslug za češko-slovansko vzajemnost. Nadalje so umrli bratje Kos, Bzik, Krže, Zevnik in Štrubelj. V znak sožalja so navzoči vstali s sedežev.

— Kje bi konja dobil? Samostan mi ga pač posodi, a s tem bi mi ne bilo pomagano.

— Saj Vam lahko preskrbim konja, ki je pravzaprav Vaš, je menil Tomo. Tista dva konja, ki ste jih imeli v hlevu, ko je Vaš gradič zgorel, ima zdaj kmet Marko, saj ga poznate, tisti rdeči Marko, ki pri svabah največ spije.

— Marko jih je ukradel. Pojd k njemu in vzemi mu konja.

— Ne bo jih dal, je menil Tomo, izlepa že ne.

— Nimam več časa, da bi ga klical pred sodnika, je odločil Kržan, konja pa moram dobiti. Tu imaš dva tolarja, Tomo, in pojdi k Marku. Ponudi mu najprej en tolar če vrne konja in govoril nekaj o ječi in o vešalah. Če to ne bo zadostovalo, ponudi oba tolarja in če še to ne bo pomagalo, vzemi svojo železno palico, in premikasti Marka, da bo ponmil. Ali si me razumel?

— Razumel sem skoro vse, je dejal Tomo, samo konec mi ni jasen. Kaj se zgodis tolarjem, če bi jih Marko ne hotel vzeti in bi bil jaz primoran ga pretepti in mukonja silo vzeti.

— V tem slučaju jih darujem tebi za tvoj trud.

V družbenem oziru se je ugled društva preteklo leto zdatno povečalo. To spravlja izborni uspeha kresna veselica v prid koroškim Slovencem. Ljubljanskim slovenškim damam se za njih izredno požrtv ovalnost in trud pri tej veselici izreče zahvala. Isto tako se izreče zahvala vsem, ki so na katerikoli način pomagali društvu.

Člani so se ščeli bolj zanimali za društveno delo. Izreka se jim zahvala zato. Društvo uspeva le, če delajo člani in odbor.

Ko je starosta imenovan za zapisnikarja brata Seljana, za očerovatelja zapisnika pa brata Medica in Črnete je poročal o društvenem delovanju tajnik brat Rogel, ki je pred vsem poudarjal živahnost v društvenem življenju v preteklem letu.

Iz odbora, ki je bil izvoljen na lanskem občnem zboru, se je izvolil posebej gospodarski odsek z bratom starostu na čelu in veselčni odsek, ki mu je načeloval brat Vesel. 27. februarja se je vršila maškarada pod naslovom „Bela reduta“. 8. aprila je bila javna telovadba. 4. junija je bil „Ljubljanski Sokol“ korporativno zastopan pri razvijti zastave „Brežiškega Sokola“. Takrat se je vršil v Brežicah občni zbor „Slovenske Sokolske Zvezze“, kjer je bil brat podstarosta dr. Ravnhar izvoljen za starosta „Zvezze“, brat starosta dr. Murnik za načelnika.

V večjih in manjših zastopstvih se je sestalo osebni v Brežicah vse slovensko sokolstvo. Tudi bratje Hrvatje se v obilnem številu prišli na sestanek. Pri javni telovadbi je klub najhujšemu dežetu nastopila vrsta ljubljanskih Sokolov. Ko je 16. junija obhajal brat Ivan Hribar 10letnico županovanja, se je društvo korporativno udeležilo obhoda in b-kljade po mestu ter serenade, komersa pa po odpislancih. 24. junija je bila po iniciativi brata dr. Murnika kresna veselica za koroške Slovence. Vršila se je takrat tudi telovadba. 1. julija se je društvo korporativno udeležilo razvijanja zastave šišenskega Sokola in javne telovadbe. 19. julija je priredil „Sokol“ dotedanjemu državnemu upravitelju g. Šešarku časten večer in mu izročil častno diplomo. Avgusta je bilo več izletov v okolico. 2. in 3. septembra je bil vsesokolski zlet v Zagrebu, „Ljubljanski Sokol“ je postal tja 94 članov, ki so tako skupno kakor posamezno dosegli najlepše uspehe. Tudi se je udeležilo društvo sokolske razstave v Zagrebu. 5. decembra je bil Miklavžev večer, 31. decembra pa Silvestrov. Oba sta izborni izpadla.

Preteklo leto je štelo društvo 19. častnih in 478 rednih članov (1905. 20. častnih in 460 rednih članov). Odbor je imel 18. sej, veselčni odsek pa okoli 30.

Poročalec je končal svoje poročilo z željo, naj bi se za potovanje na V. vsesokolski zlet v Pragi junija meseca pridružil načelniku državnemu letu določil predlog brat dr. Zarnik.

Odbor naj se obrne na „Dramatično društvo“ za znižano vstopnino pri predstavah v slovenskem gledališču. Ako ne more doseči počusta za vse člane, naj ga doseže samo za izvršnico. (Predlagatelj brat Ernest Windischer, dr. Ravnhar in dr. Murnik.)

Brat Drenik je naznani, da se telovadci obrnili na državni uradnik, da se telovadcev povprečno 20 telovadcev. Učenci in dijaki (nad 200) telovadijo v 3 oddelkih v 14 vrstah. Voditeljski zbor je imel 8. sej in je štel 12 članov. Izmed 7 pripravnikov

ste dva napravila voditeljaki mape. Poročal je načelnik nato še o raznih nestopih, ter kako se je vselej televadilo.

Poročilo je bilo izstakno odobreno. Brat starosta se zahvali poročevalcu tudi kot potovalskemu učitelju, ki obiskuje razna mlajša društva in jih uči in bodri kot pravi sokolski apostoli.

O denarnem stanju je poročal brat Skale. V začetku poročila je omenjal glede vsakoletno društvene maškarade, da jo je Sokol prisiljen prirediti, da si vsaj nekoliko pokrije ogromne najeminske stroške. Naj bi druga društva ne dela konkurenco zadnji teden pred Sokolovo maškarado.

Dohodkov je bilo 13494 K 28 v (preostanek iz leta 1905 1228 K 06 v. udnina 5356 K 50 v, veselice 5489 K 84 v, častni član brat Kadilnik dobral 300 K, dirkališče (oddaja tenis prostorov) 270 K, javna telovadba 195 K, dr. Tavčar za izletni fond 100 K).

Stroški so znašali 10 882 K 20 v (najemni v „Nar. domu“ 2180 K, razsvetljiva in kurjava 1891 K 99 v, veselice 2309 K 29 v, izleti 473 K 02 v, podpornemu društvu „Drava“ v Beljaku 1500 K, telovadno orodje 212 K 84 v, dirkališče 859 K 13 v). Preostanka je torej 2612 K 08 v.

Rezervni sklad znaša 699 K, sklad za podporo bodočim sokolskim društvom na Koroškem pa 500 K.

Proračun izkazuje 9804 K dohodkov in 9299 K 92 v stroškov, torej 504 K 08 v prebitka.

Ker sta preglednika našla vseblajajoče knjige in račune v redu, se je bratu blagajniku podal absolutorij in se mu izrekla zahvala za vsestno sestavljeni poročilo.

Nato so se vršile volitve. Z velikanskim navdušenjem je bil z vzklikom izvoljen za starosta brat dr. Murnik, za podstarosta brat dr. Ravnhar in za načelnika brat Bojan Drenik. Odborniki so pa bratje Bukovnik Vilko, Franke Lev, Jagodic Avgust, Kandare Albin, dr. Fran Novak, Rogel Lev, Kostnafel Aleksander, Skale Pavel in Vesel Rudolf. Revizorja sta brata Barle in Tomazin. Izvoljenih je bilo tudi 30 delegatorov za občni zbor „Slov. Sok. Zvezze“.

Pri raznoterostih so bili sprejeti slediči predlogi:

V odbor javne ljudske knjižnice in čitalnice v Ljubljani ima društvo odposlati dva člana. Društveni odbor naj jih določi sam izmed sebe ali članov. (Predlagatelj brat dr. Ravnhar.)

Društvena pravila datirajo iz leta 1888 in so zastarela. Naj jih odbor spremeni in sestavi po vzoru vzornih pravil „Slov. Sok. Zvezze“. (Predlagatelj brat dr. Ravnhar.)

Naj odbor kolikor mogoč hitro sestavi ta pravila in skliče, če moč, še letos izreden občen zbor, ki bo sklepal o tem. (Predlagatelj brat dr. Zarnik.)

Odbor naj se obrne na „Dramatično društvo“ za znižano vstopnino pri predstavah v slovenskem gledališču. Ako ne more doseči počusta za vse člane, naj ga doseže samo za izvršnico. (Predlagatelj brat Ernest Windischer, dr. Ravnhar in dr. Murnik.)

Brat Drenik je naznani, da se telovadci obrnili na državni uradnik, da se telovadcev povprečno 20 telovadcev. Učenci in dijaki (nad 200) telovadijo v 3 oddelkih v 14 vrstah. Voditeljski zbor je imel 8. sej in je štel 12 članov. Izmed 7 pripravnikov

predajo, prišla potem nad njo vsa druga društva.

Sprejeta sta bila nadalje sledeča predloga:

Odbor naj se obrne na obč. svet s prošnjo za podporo, ker društvo daje zastonj telovadbo dijakom in vajencem. (Predlagatelj brat Skale.)

Odbor naj se obrne z enako prošnjo na deželni zbor, ker dijaki in vajenci, ki telovadijo pri „Sokolu“, so iz vse dežele. (Predlagatelj brat Drenik.)

Brat Skale je pozival nato člane, naj agitirajo za društvo povod in občni prički, brat dr. Murnik pa k ustvaritvi ožjega stika med odborom in člani. Brat Skale je izrazil željo, naj bi se vsi člani društva naročili na „Slovenskega Sokola“, brat dr. Murnik pa, naj bi se izdal imenik članov. Glede želje brata Hrovatina, naj bi se z ozirom na vsesokolski zlet v Pragi ustanovil tečaj za češčino, je brat starosta izjavil, da se ustanovi, samo dosti članov naj bi se oglašilo zarj. Nasvetna brata Hrovatina, naj bi odbor gledal na to, da bi člani dosledno proizvajali geslo „Svoji k svojim“, ta ne more upoštevati, ker tako daleč ne sega njegova moč.

Ker se ni nihče več oglašil k besedi, se je brat starosta dr. Murnik zahvalil bratom za udeležbo in zaključil zborovanje s prošnjo, naj bi se kar največ članov udeležilo vsesokolskega zleta v Pragi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. januarja.

Slovenski pravniki v sodnijo službo!

Poteklo je že več nego poldrugo leto, odkar je vstopil zadnji slovenski pravnik kot pravni praktikant pri tukajnjem deželnem sodišču. V kratkem bo imenovanih več avskultantov za pristave in če se zboljšajo plače državnim uradnikom, kakov je nasvetovala vlada v parlamentu, in se zniža službena doba na 35 let, bo brez dvoma stopilo mnogo starejših sodnih uradnikov v pokoj. Ker ni potrebnega slovenskega naravnega v sodni službi, bo nastalo veliko pomanjkanje slovenskih sodnih uradnikov. Sodne uprave to seveda ne bo bolelo, si bo pač pomagala z nemškimi in nemškutarskimi uradniki, trpela bo pa slovenska narodna stvar. Če bo šlo tako naprej, bodoemo v doglednem času že na Kranjskem dobili takozvane „kurzovce“, potem pa z bogom slovensko uradovanje pri naših sodiščih! To se mora na vsak način preprečiti in merodajni naši krogri morajo napeti vse svoje sile, da pride ob čim največ slovenskih pravnikov, da vstopijo v sodno službo. Kako se naj to doseže? Glavni vzrok, da se naši absolvirani juristi tako izogibajo sodniške službe, je, da morajo pri sodišču včasih leta in leta služiti docela brezplačno. Slovenski avskultant na primer, ki je pred več nego poldrugim letom vstopil pri tukajnjem sodišču, še sedaj ne dobiva nobenega adjuta! Med nami Slovenci ni mnogo takih, ki bi bili tako premožni, da bi lahko državni par let služili brezplačno in čakali. Zato se

mora večina naših pravnikov, ki vstopijo v sodniško službo, ali zadolžiti, ali pa dati službi slovo in se obrniti tukaj, kjer pošteno delo tudi pošteno plačajo. Kako se naj v bodoče to prepreči? Mogoče je samo na ta način, da store svojo dolžnost naši denarni zavodi! Tukajšnja nemška branilnica že zdavnava munificentno podpira nemški uradniški naraščaj pri nas z obilnimi podporami in tudi slovenski deželnari zavodi na Štajerskem že dlje časa sem skušajo, na ta način si preskrbeti slovenskega naraščaja pri sodišču, da dajejo slovenskim avskultantom vse dotlej, dokler ne dobé adjuta, stalne mesečne podpore! Ako hočemo preprečiti, da ne preplavijo v doglednem času nemški uradniki vse Kranjske, name ne bo preostajalo drugega, kakor vzeti si za zgled in vzor slovenske Štajerske deželnarne zavode in tukajšnje „Kranjske branilnice“! V interesu dobre narodne stvari se nadejamo, da bodo naše besede padle na rodotvita!

— Slovenska kmetска zveza na Štajerskem, ki ji je oče dr. Korošec, ima v pondeljek, 21. t. m. svoj ustanovni shod v Mariboru. Narodna stranka na Štajerskem je izjavila, da nima nič proti ustanovitvi „Slovenske kmetiske zvezze“ kot novih organizacij in ker se je zdelo,

da v Mariboru se snujača zveza ne bo politična, je pozvala svoje somljenike, naj pristopijo tej organizaciji. Sedaj je polž pokazal roge. Dr. Korošec, ki je sedaj govoril zgoj o stnovski organizaciji, priznava sedaj v svojem glasilu „Slovenskem Gospodarju“ odkrito, da se mu pri ustanovitvi „Slovenske kmetiske zvezze“ ne gre toliko za stanovsko, kakor v prvi vrsti za politično organizacijo in z vsemi štirimi se brani proti temu, da bi imenovan zvezzi pristop li tudi pričasi „Narodne stranke“. Mož se je narodnjakov takoj zbal, da je odredil, da se naš ustanovni shod njegove „Kmetiske zvezze“ vrši pri zaprtih vratih in da imajo pristop na ta shod samo taki njegovi kimavci, ki jim je on izdal vstopnico, glaseče se na njihovo ime! Dr. Korošec je že opetovanio pisal v svojem glasilu, da nima „Narodna stranka“ razen učiteljev in odvetniških koncipientov nobenih pristopov, a vendar se je tako boji, da si niti javnega shoda „Slovenske kmetiske zvezze“ ne upa prideti! Strahovitec!

— Manever zoper narodno stranko na Štajerskem. Dr. Korošecova trgovska družba ima

in z izobraževalnimi društvami, na drugi strani pa mobilizira zoper narodno stranko politična društva. Prej deset letja ustanovitev takih društev pravakom ni bila nujna, zdaj bi radi zrušili okrajne odbore narodne stranke s tem, da izvabljajo naše somišljenike v tako brezbarvna politična društva. Uspeha sicer ne bodo imeli, pa blagohoten namen si bodovali zapisali v spomin. Dr. Mayer je kar na tistem in zaupno sklical ustanovni shod političnega društva „Straža“ v Šoštanju na dan 20. t. m. ob 3. uri. Vabi se vstop v to novo društvo okraje Gornji grad, Mozirje, Šoštanj, Slovenji grader in Marenberg, katera skupina voli skupno enega poslancea v drž. zbor. In to je glavna stvar za dr. Mayerja. S tem bi ta prijatelj narodne stranke oslabil na eni strani vpliv petih okrajuh odborov narodne stranke, na drugi strani pa nevidno pripravljal ta kandidatu za državni zbor, ki ni nihče drugi nego — g. dr. Mayer. V koliko se to godi v v sporazumu z dr. Korošcem, je njegova stvar. Nam se je zdelo potrebno to stvar pravočasno osvetlit, ker se nam to stališče nikakor ne dopada. Člani narodne stranke nimajo potrebe politično društvo snovati, ker je organizacija narodne stranke tako vzorna, kakor ne more biti nobeno politično društvo!

Politično društvo „Straža“. Za okraje Gornji grad, Šoštanj, Slovenjigrader in Mareuberg snujejo politično društvo z imenom „Straža“. Pravijo, da namerava v tem okraju kandidirati dr. Fran Mayer, odvetnik v Šoštanju.

Grozovlada v ljudski kuhi **nji**! Piše se nam: V notici pod tem naslovom je omenjal „Slovenski Narod“ v sobotni številki tudi revnega koroškega dijaka. Ker se to tiče moje osebe in sem slišal, da ga Kosova svoj čin tudi si štejem v dolžnost, da to zadevo obširno pojasnim: Razne neprilike so me spravile lansko leto v položaj, da sem se moral privatno pripravljati za izpit na gimnaziji — sem namreč gimnazijec in ne pripravnica, kakor se je to pomotoma poročalo. Kot reven koroški dijak sem se moral seveda ozirati na blagohotne podpore. Gosp. Drelje jo odredil, da sem dobival v ljudski kuhi na dan po 6. jedilnih znak, tako sem bil vsaj za silo prekrbljen s kosilom ali z večerjo. In tako sem užival to podporo par tednov. Kar naenkrat pa mi nekoga večera pojasi in naznani tedanja gospodčna blagajničarka, da mi zanaprej ne sme več dajati znak, češ, da ji je to g. Kosova strogo prepovedala. Ko jo potem ves prestrašen in začuden vprašam po vzroku, se nekaj časa zvija, k neno pa reče: „Ne vem, kaj je pravi vzrok; g. Kosova mi je rekla samo toliko, da vam na noben način ne smem dajati znak, ker da je na ulici nisem — pozdravil! Jaz sem vas sicer zagovarjal, vendar vam gosp. Kosova ne dovoli nobene znakove več.“ — Zgubil sem torej podporo zaradi tega, ker g. Kosova nisem pozdravil. Nočem se z g. Kosovo pre-

dosegli. Sedaj sem pa drugača mnenja. Kdor ima celo vrečo denarja ...

— Saj imam le bornih dvajset tolarjev, je zgovernega Tomo prekinil njegov gospodar, dvajset tolarjev, to ni skoro nič.

— Dvajset tolarjev — to je že prav lepo premoženje, je zatrjeval Tomo z velikim poudarkom. Kadar bom jaz imel dvajset tolarjev, me bodo župnik morali vikati, pri procesiji bom nebo nosil, da in celo škorje si bom kupil. Mož, ki ima dvajset tolarjev, vendar ne more opank nositi.

Kržan je bil zatopljen v svoje misli in ni poslušal Tomovega modrovanja. Ločitev od kraja, kjer je prebil prva moška leta svojega življenja, mu je bila težja kakor je sam mislil. Toda omahoval ni niti en trenek. Pri samostanskem valpu si je izposodil dva samokresa in potem sta s Tomom zasedla izzradana konjiča in odjezdila v temno noč. In Kržan ni zapazil, da mu je že v tistem trenutku, ko je pognal konja, padel s klobuka šopek, ki mu ga je bila pripla vojvodinja Asunta. (Daje prih.)

rekati glede posdravljenja. Vem pa to, da se človek na ulici le predstikrat lahko zmoti in torej nikakor ne tajim možnosti, da sem jo morda res kdaj prezrl; saj se to lahko prijeti vsakomur, tudi g. Kosovi. Sicer pa mi je bilo takoj jasno, da je to samo jalov i govor in budalostna preteve, ki je vsekakor značilna za častihlepie in enovane gospe. Le predober mi je bil že takrat znan ovdusiški sistem izvestnih, za „čast božjo“ vnetih kolegov, ki imajo seveda na „piki“ vsakega, kdor se slučajno ne more ponašati z njihovimi „krščanski čednostmi“. — Pribito pa bodi dejstvo, da mi je med drugim tudi g. Kosova znatno pripomogla k temu, da sem moral končno sredi leta ostaviti Ljubljano in mi je šele letos zopet omogočeno, da nadaljujem svoje študije. — Kar se pa tiče one rodbine, ki jo omenja „Narod“ v gori imenovani notici, naj omenim toliko: Stanoval sem pred kraktim pri neki klerikalni rodbini. V tem stanovanju sem nekoč slučajno čital „Rdeči Prapor“, ker pač nisem vajen, da bi mi tozadovno kdo kaj predpisaval, najmanj pa kaka fanatizirana tercijalka. Ko me je pa gospodinja prav nesramno in surovo napadla, češ, da sem „brezverec“, „framason“ in ne vem še kaj, sem ji naznani svojo selitev. Kar je pri vse tem karakteristično, je to, da je šel drugi dan moj gospodar v ljudsko kuhinjo, da se informira o moji osebi. — Torej je ljudska kuhinja ob enem nekak informacijski biro, kjer imajo črno napisane vse „framasonske“!?! — Tu se je mojega gospodarja tudi res poučilo, da me že davno poznajo, da dijake „zapeljujem“, „pohišujem“ itd. Ne spravijo me sicer iz ravnotežja taka obrekovanja, saj mi je tako „pohišljivost“, kakršno mi pripisujejo tako pobožni ljudje le v čast, končno me tudi ne žalosti preveč, da je bivša moja gospodinja na podlagi teh „informacij in svaril“ iz ljudske kuhinje prepovedala svojemu sinu, da ne sme z menoj več občevati; da to sploh omenjam, storim le zaradi tega, ker se mi zdi to vsekakor značilno za ljudsko-kuhinjske razmere, ker se mi zdi značilno tudi z ozirom na to, da semije lansko leto tako nenadoma odpovedala hrana. Zdaj sem obširno opisal celo zadevo. Ta slučaj, ki pa gotovo ni osamljen, nam je eklatanten dokaz o korumpiranih razmerah v ljudski kuhinji, ki jo vzdržuje tudi napredno občinstvo, ki se pa venda izrablja proti naprednemu dijaštvu. — Morda bo g. Kosova tudi to „zur grössten Ehre Gottes“ tajila!?

Promoviran je bil danes na graškem vseučilišču za doktorja prava g. Ivan Stojan, notarski kandidat pri g. notarju Hudoverniku v Ljubljani. Čestitamo!

Iz pisarne slovenskega gledališča. Nocoj (par) se vprizori trtjič v sezoni velika Wagnerjeva romantična opera „Lohengrin“. Naslovno vlogo poje gosp. Rezunov, Elzo gospa Skalova, Otrudo gđe Reissova, Telramunda g. Ourednik, kralja Henrika gosp. Betetto, kraljevga glasnika gosp. Ranek. — V nedeljo popoldne (par) se vprizori priljubljena Štolbova veseloigra „Na letovišču“, zvečer (nepar) pa slovita Hauptmannova dramatska bajka „Potopljeni zvon“.

Slovenske Matice CXLVIII. odborova seja bo v pondeljek, due 28. januarja ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznana predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o 147. odborovi seji. 3. Počilo pododseka o prošnjah za razpisano službo društvenega tajnika. 4. Tajkovo poročilo. 5. Eventualia.

Za prvo porotno zasedanje pri tukajšnjem dež. sodišču

je poklican za predsednika porotnega sodišča deželnosodni predsednik gosp. Albert Levičnik, za njegove namestnike pa podpredsednik gosp. Josip Pajk, višji dež. sodni svetnik g. Julij Polec in dež. sodni svetnik Adolf Elsner.

Časnikarska vest. Dosedanji dopisnik našega lista Milan Plut v Belgradu je prevzel uredništvo hravtske revije „Sloboda“ v Solitu, katere lastnik je znani odvetnik dr. Josip Smolak.

Za rezerviste. Vsi rezervni častniki, podčastniki in prostaki, ki hočejo priti k orožnim vajam z motorji ali avtomobili, morajo to pismeno

ali ustremeno prislati do konca meseca februarja včasih leta pri vojaškem okrajnem dopolnitvenem povestju. Pri prislatosti je osmisliti tip in storilno sposobnost motorja ali avtomobila. Povedati je tudi, ali spada šefer armadni ali domobranci rezervi Transportne stroške, vojni material, kakor tudi vso oskrbo za šofarja, oskrbi vojaški erar sam. Za motorje se dobri 6 K, za avtomobile pa 30 K na dan odškodnine.

Dodelna zveza za pospeševanje prometa tujev na Kranjskem je merodajne faktorje s posebnim dopisom opomnila v priporočilu, naj se čim preje osnuje za Bohinj društvo za pridobitev tujev. Občinski odbor je že popred v svoji seji sklenil pristopiti kot redni član k deželnim zvezem in obenem izjavil, da bo novo društvo za Bohinj po moči podpiral. Županstvo je na dan 14. t. m. sklicalo z vabilo interesirane osebe iz Bohinja v občinsko pisarno k snovanju za pripravljalni odbor društva za pridobitev tujev v Bohinj. Izvoljen je bil deželni meščanski učitelj A. Strelj iz Celja. To je tisti mož, ki je med celjskimi Tevtoni obligativno „festredner“ ob raznih vseh slavnostnih priredbah, a la „julfest“, „sonnenfier“ etc. Ne vemo, ima li ta mož kak poseben privilegij od deželnega šolskega sveta Štajerskega, da more kot učitelj tako demonstrativno nastopati ter delati politično propagando, a to vemo, da bi se slovensku učitelju, če bi le količaj slično A. Strelju javno nastopal, bile peruti že davno postrigle. — No, resnično pa je, da ta celjski meščanski šoli pridejšnji učitelj in vzgojitelj — in ta šola je v prvi vrsti namenjena slovenskemu prebivalstvu naše dolnje Štajerske! tako postope izza svojega dejstevanja v Celju. — Kar se pa tiče osnovane „Ortsgruppe“ nemškega „šulve reina“ na Hrastniku, nas pa kar ni preveč strah. Ammer, Wiltschnigg (Vilčnig) & Comp. niso ljudje, ki bodo domorodno ljudstvo v hrastniškem „grabnu“ komandovali! Tisto veselje, ki ga „D. Wacht“ izraža nad „freudig Begegtenen“, že poznamo, to je komando, in nič drugača. O nemštvu ne gorovite! Tiste glažtarške barabe vam privočimo, tiste lahko po svoje „nemčite“, saj nemško ne znajo! Sami pa boste po nični ter študirjate svojega rojstva data. Originalnost velja! Lu originalno je vaše nemštvu.

Iz Spodnje Šiske se nam piše: K zadaji notic iz Spodnje Šiske je pripomnil, da se je zgodila pisovna pomota, kar se tiče cene mesa najboljše vrste. Kilo mesa najboljše kvalitete stane namreč 1 K 40 vin. in ne 1 K 70 vin., kakor se je pomotoma poročalo in kar je gotovo občinstvo že samo popravilo.

Ustrelli se je v Lazah polveljko orožniške postaje Ivan Podbevšek.

Domžalski Sokol ima dne 20. t. m. ob 4. pop. v gostilni brata Kuharja v Domžalah svoj občni zbor. Na dnevem redu je med drugim tudi volitev novega odbora.

Društvo perotinjarjev. Prva javna mesečna seja I. slov. društva perotinjarjev in rejev vseh malih domačih živali s predavanjem se vrši dne 20. t. m. v gostilniških prostorih pri Slugi v Tržiču točno ob 3. uri popoldan. Vabilo se vsi društveniki in prijatelji društva, da se te seje v največjem številu udeleže.

Smrt v tujini. Štefan Lavrič iz Rup pri Zatičini je delal že dve leti v Ely Kanzasu v Severni Ameriki kot rudar. 29. decembra je padel v 300 metrov globok rov in bil na mestu mrtev.

Iz Št. Lovrenca. Naš župnik g. Oblak, je rekel pri izpraševanju, da se že poslavlja od tu. Seveda je to povedal ženskam, nakar so se vse jokale. Kaj rečete možje-farani na to? Jaz mislim, da takega, kakor je g. Oblak, bi še lahko dobili. Vedno je pri njem „daj pa daj“. Tako na pr. za cerkvene sedeže, katero hoče nove napraviti, mu ni nikoli dosti. Najprej je naprosil lesa, ko so mu tega skup speljaljali, ala, sedaj bodete še platali, da jih damo delat. Pač smešno. Vsak je moral prej plačati, kakor je šel sest, za sedež 50–100 gld., tako, dobi cerkev za sedeže povprečno 500 kron na leto. Kam ta denar? Ali bi se ne mogli s tem denarjem stoli napraviti? Torej tako vas zna, nesrečno ljudstvo, ki mu kaj da.

Pogumna damska. Graščakinja v Orteku gospa Helena Ruševska je ustrelila 14. t. m. 28 kg težkega medveda, drugega pa obstrelila.

Dolenjski Sokol je pridel minil četrt tek druzjalni večer s predavanjem prof. dr. Majona o Sim. Gregorčiču in s sviranjem tamburašev. Dasi je bil večer namenjen le ožjem krogu Sokolov, ker se že pripravlja sijajen večer v oslavo nedavno preminulega pesnika, pri vsem tem se je zbral toliko Sokolov, da je bilo za vse malo prostora. Prof. Majcen je očrpal pesnikovo življenje, delovanje, čisto ljubezen do domovine in kremeniti značaj z vzletnimi in krepkimi besedami ter pojasmil ponemčitanja njegovih poezij za telovadce, ki naj poleg telesa blaže in krepk tudi duha in pravo ljubezen do domovine. Vmes pa so pridno udarjali tamburaši tako, da je večer potekel v zadovoljstvo vseh navzočih ter opravil željo, da priredi društvo zopet kmalu podoben družaben večer.

Za prvo porotno zasedanje v Novem mestu je poklican za predsednika porotnega sodišča deželnosodni predsednik gosp. Albert Levičnik, za njegove namestnike pa podpredsednik gosp. Josip Pajk, višji dež. sodni svetnik g. Julij Polec in dež. sodni svetnik Adolf Elsner.

Časnikarska vest. Dosedanji dopisnik našega lista Milan Plut v Belgradu je prevzel uredništvo hravtske revije „Sloboda“ v Solitu, katere lastnik je znani odvetnik dr. Josip Smolak.

Za rezerviste. Vsi rezervni častniki, podčastniki in prostaki, ki hočejo priti k orožnim vajam z motorji ali avtomobili, morajo to pismeno

vod prevrniti in modi so padli na Kliščeva, da je bil takoj mrtev.

Narodna čitalnica v Metliki priredi dne 2. svedčana plesni venček spojen s tombolo, ter dne 9. svedčana kosturni venček. Vstop pri obeh venčicah je prost, pri kosturnem venčku plačajo nekosturnovani 60 v globe ter dobe pri blagajni šaljivo pokrivalo. Vabilo se pozneje razložijo.

Iz podpolicijskega nadzorstva je utel 5. t. m. 27-letni delavec Ivan Čeč iz Brunske gore pri Radecu in se ni več vrnil. Čeč je sred nje velikosti, slok, rjavih brk in las in govoril oboje obdelna jezik.

Skupina nemškega „Schulvereine“ na Hrastniku. — Od Save nam piše: Celjska „Deutsche Wacht“ z dne 18. januarja t. l. ima uvodni članek, kjer z velikim zadovoljstvom pribuja dejstvo, da se je na Hrastniku ob južni železnični konstituirala krajna skupina nemškega „schulvereine“. Brez temu krstu je bil deželni meščanski učitelj A. Strelj iz Celja. To je tisti mož, ki je med celjskimi Tevtoni obligativno „festredner“ ob raznih vseh slavnostnih priredbah, a la „julfest“, „sonnenfier“ etc. Ne vemo, ima li ta mož kak poseben privilegij od deželnega šolskega sveta Štajerskega, da more kot učitelj tako demonstrativno nastopati ter delati politično propagando, a to vemo, da bi se slovensku učitelju, če bi le količaj slično A. Strelju javno nastopal, bile peruti že davno postrigle. — No, resnično pa je, da ta celjski meščanski šoli pridejšnji učitelj in vzgojitelj — in ta šola je v prvi vrsti namenjena slovenskemu prebivalstvu naše dolnje Štajerske! tako postope izza svojega dejstevanja v Celju. — Kar se pa tiče osnovane „Ortsgruppe“ nemškega „šulve reina“ na Hrastniku, nas pa kar ni preveč strah. Ammer, Wiltschnigg (Vilčnig) & Comp. niso ljudje, ki bodo domorodno ljudstvo v hrastniškem „grabnu“ komandovali! Tisto veselje, ki ga „D. Wacht“ izraža nad „freudig Begegtenen“, že poznamo, to je komando, in nič drugača. O nemštvu ne gorovite! Tiste glažtarške barabe vam privočimo, tiste lahko po svoje „nemčite“, saj nemško ne znajo! Sami pa boste po nični ter študirjate svojega rojstva data. Originalnost velja! Lu originalno je vaše nemštvu.

Zagrizenost nemškega poštnega uradnika. 30. dec. pr. l. je bila iz Laškega pri Celju poslana dopisnica v Kostanjevico na Dolenjskem z določnim in natančnim naslovom in ciljem v slovenskem jeziku. Dopisnico pa je dobil v roke zagrizen nemški poštni uradnik in jo poslal na Ogrsko v Budimpesto, odkoder je 6. januarja srčeno prispevala na svoj cilj. Kolika maternjala škoda se s takim pošiljanjem pisem po vsem svetu lahko godi na slovenskemu, ve le tisti, kjer ima opraviti s kupčijo — in gori omenjena dopisnica je bila poslana v trgovskem ozru. Ne bi stvari vlačili v javnost, če bi se tak slučaj primeril enkrat in po pomoti. A to pošiljanje slovenskih pisem in dopisnic po vsem svetu namenito v par ur oddaljen kraj se godi sistematično, ker nemškim in nemškutarnim poštnim uradnikom v veleni naših obmejuh krajev ne stopi dotedenja na vsega poštna poštna direkcija na prste, pa naj se tako malomarno vrše svojo dolžnost (na vsak način je malomarnost, ako uradnik v Laškem neče vedeti, kje je Kostanjevica). Zahtevamo od graške poštne direkcije, da napravi že enkrat in končno takim razmeram, ki so sramotne zanjo in za nikogar družega.

Brat umoril brata. V Zakotu pri Brežicah se je 13. t. m. doigral grozen dogodek. Brata Anton in Janez Rozman sta se ponoči vjenčana vracala iz gostilne domov. Na potu sta se skregale in stepla; pred domačo hišo je mlajši brat potegnil nož in starejšemu razparil trebuš. Ranjen

— Silovit orkan je ubil na otoku Leyte nad 100 oseb.

— Rumuni na Dunaju. Včeraj je prišlo na Dunaj 12 občinskih svetnikov z županom iz Bukarešte na Dunaj, da vrnejo dr. Luegerju obisk, ker je obiskal razstavo v Bukarešti. Dunajčani so priredili Rumunom sprejem, kakor kakemu vladarju.

— Demonstracija proti knezu Ferdinandu. Povodom otvoritev narodnega gledališča so priredili vsečilničniki hrupne demonstracije proti knezu in naučnemu ministru.

— Za 9 milijonov menic v enem tednu je podpisal ruski princ Oldenburg. Ako dolgov ne plača car, pride princ v konkurs, pri katerem upniki ne dobe niti 20% svojih terjetav.

* Vrhunec birokratizma. V policijski urad v Moskvi je prišla nedavno neka čperna pevka ter pršala, pri kom bi si mogla podaljšati svoj potni list, ker namerava za nekaj časa odpotovati v inozemstvo. Uradnik ji je odgovoril, da mora vložiti pismeno prošnjo. Videc, da se pevki mudi, ponudil ji je ta uradnik, da lahko sliše prošnjo takoj pri njegovi mizi. Sam ji je prinesel polo papirja, ter ji narekal prošnjo. Ko je bila prošnja spisana, rekel je pevki, naj jo spravi v kuverta ter započeti. "In sedaj?" je vprašala pevka. — "Sedaj izročite prošnjo referentu." — "Kdo je referent?" — "To sem jaz, go-spica." Nato je vzel kuverta, nataknal očala, odprl kuverta ter začel z resnim obrazom čitati celo prošnjo, ki jo je ravnokar sam narekal. Po kratkem razmišljavanju je odgovoril službeno: "Obalujem, gospodina, toda vaši prošnji ne morem ugoditi."

* Mark Twain pri gubernatorju. Sloveči ameriški humorist Mark Twain (Clemens) pripevajo, kako je obiskal gubernatorja v Bufalu. Jedva se je v čakalnici vsedel, se odpre 16 vrat, ki so vodila v čakalnico in na vsakih vratih se pojavi po en mlad pisar z globokim poklonom. Gubernator pa jimi reče: "Morete zopet oditi, gospode, ne potrebujem vas." Gospod Clemens se je le vsedel na električno zvonilo.

* Pobožno uredništvo. V ameriškem mestu Michiganu je dnevnik, kogorje uredniki vsako jutro, preden začno pisati, skupno molijo, navadno v navzočnosti pastorja. Upravitelj lista je namreč mnenja, da tako molitev njegovim reporterjem olajša delo. Kdo ve, ali so pri "Slovencu" tudi tako pobožni, da začno z Bogom vsako jutro mesariti liberalce. Na brže ne, ker imajo tako malo uspeha.

* Kraj brez sonca. Znano združilišče Hallstatt v Salzkammergutu, ki ima nad 2000 prebivalcev, je od vseh strani tako obklojeno z visokimi gorami (Krippenstein 2105 m, Rauhen Kegel 1794 m, Zwölferkogel 1978 m, Firaltz 1933 m), da njegovi prebivalci v zimskem času poljubri mesec sploh ne vidijo sonca. Prebivalci ob jezeru pa so celo cele tri meseca brez sonca.

Telefonska in brzjavna poročila.

Lukovica 18. januarja. Od vklade za hite amo odločno takojšnjo rešev rekurza proti občinski volitvi

Dunaj 18. januarja. Poslanska zbornica nadljuje dan s razpravo o zakonu glede prometa z vinom.

Dunaj 18. januarja. Velilna komisija gospodske zbornice je vzela danes v pretres zakon v varstvo volilne svobode. Za poročevalca je bil določen nekdanji železniški minister Wittek.

Dunaj 18. januarja. Klubovi načelnikov so se danes zed nili glede programa za delovanje poslanske zbornice na naslednje tečke: Po zakonu o vinu pride na vrsto zakon, ki pooblašča vlado, skleniti literarne pogodbe z drugimi državami. Potem se rešijo načrti o zvišanju plač uradnikom, pref sorjem in duhovnikom. V torek in v sredo se bodo rešile vojaške zadeve, v četrtek in v petek pa železniške in plovbenе zadeve.

Dunaj 18. januarja. Pogačanja vlade z zastopniki Čehov in Nemcov v Budjeovicah glede sprave so se nadaljevala tudi danes, a doslej brez uspeha.

Trst 18. januarja. V Tolmezzu pri Vidu (Udine) se je primeril več sekund trajajoč potres.

London 18. januarja. Peročila iz King'sa so grozna. Zamore, pričakuje konec sveta, se napadli tovarne za rum in sedaj pijani, ropajo in more ter p ţi gajo, da beži vse pred njimi. Vsled p tresa se je premenil vhod v prostan, kip kralja Viktorka na mestnem trgu pa se je obrnil tako, da gleda zdaj na mesto, dočinje prej gadel na morje.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani*

Uradni kurzi dun. borze 18. januarja 1907

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
62% majška renta	99.25	99.45
62% srebrna renta	10.10	10.30
6% avstr. kronska renta	99.35	19.5
6% zlata	117.25	117.45
6% ogrska kronska renta	95.15	96.15
6% zlata	114.25	114.45
6% posojilo dež. Kranjske	104.50	101.50
6% posojilo mesta Spletj	99.85	100.85
6% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99.85	100.85
6% češka dež. banka k. o.	99.60	99.70
6% ž. o.	99.0	100.10
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100.30	101.30
4% pešč. kom. k. o. z 10% pr.	105.25	106.25
4% zast. pisma Innerst. hranilnice	100—	101—
4% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	100—	100.50
4% z. p. s. ogr. hip. ban. obil. lokalnih železnic d. dr.	100—	100.25
4% obl. češke ind. banke	100—	100.20
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	99.75
4% prior. dolenskih žel.	8.7	8.8
3% prior. juž. žel. kup. 1/1/	42.50	42.50
4% avstr. pos. za žel. p. o.	101.7	101.70

Srečke.	Dinar	Blago
Srečke od I. 1860/4	157.10	159.10
od I. 1864	66.5	2.80
tizske	164.10	6.10
zem. kred. I. emisije II.	275.75	285.75
ogrskie hip. banke	283.25	293.25
srbške à frs. 100— turške	28.3	261
Basiliška srečke	101—	111—
Kreditne	168.50	169.50
Inomoške	22.65	44.70
Krakovske	77	85
Ljubljanske	48	95—
Avstr. rdeč. križa	56	40
Ogr.	46.90	48.90
Rudolfove	27.75	29.75
Salzburgske	56—	6 r
Dunajske kom.	77	84—
Dolnje.	600—	509

C. kr. cekim	11.89	11.89
20 franki	19.10	19.12
20 marke	23.50	23.18
Bovereigns	24—	24.00
Marke	117.52	1.72
Laški bankovci	98.60	ab 8
Rublji	2.52	2.53
Dežerl	4.42	5—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 18. januarja 1907

Terenata.

Pšenica za april . . . za 60 kg K 7.44

Rž . . . april . . . 60 " " 6.12

Koruz . . . maj 1907 . . . 60 " " 5.12

Oves . . . april . . . 60 " " 7.39

Efektiv. 5 vin. višje.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.

Dobi se v knjigarni

Umrli so v Ljubljani.

Dne 14. januarja: Jožef Čuk, sprevodnika k. o., 10 mes., Zaloška cesta 13, ošpice. Matevž Globčnik, pažnik, 68 let, Radeckega cesta 11, vsled raka.

Dne 15. januarja: Angela Kastelic, šivilja, 23 let, Sv. Petra cesta 52, letika. — Adolf Pollak, posestnik, 75 let, Židovske ulice 5, Arteriosclerosis. — Amalija Elsner, uradnica vodova, 76 let, Komenskega ulice 16, Pleurepneumona.

V deželnih bolnicih:

Dne 12. januarja: Marija Dežman, dečka, 39 let, vsled raka — Ivan Bizjak, dinar, 50 let, Alkoholizmus.

Dne 13. januarja: Jernej Jančar, gostič, 86 let, ostrellost. — Jvan Miklič, gostič, 62 let, naduha.

Dne 14. januarja: Ivan Vidmar, dinar, 36 let, jetika — Fran Bajt, kovač 32 let, Tumor cerebri.

Národná Tiskarna v Ljubljani

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXVII (1907).

Izbaja po 4 polo obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezki ter stoji na leta 9 K zo b. pol leta 4 K do b. četrti leta 5 K zo b.

za vse novostrijske dežele iz K zo b na leta.

Posemne zvezki se dobivajo po 80 h.

Národná Tiskarna v Ljubljani

Dvoje majnih

stanovanj

se odda za februarški termin v hiši

Pred prulami št. 23. 26-1

Trg. pomočnika praktikanta za pisarno sprejme 242-1

A. Domicelj na Rakeku.

Vajenca

za kleparsko obrt, poštenih staršev, sprejme Karel Neumann na Jesenice, Gorenjsko. 166-3

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in črevlji Ivan Podlesnik ml. Stari trg štev. 10.

Velika zaloga, solidno blago. 3512 Cene zmerne. 33

Prva ljubljanska velika žgalnica kave Karel Planinšek Ljubljana, Dunajska cesta.

Električni obrat, tedaj večkrat na dan sveže žgane kave; izvrstna kakovost, najboljši aroma, krepljega okusa.

Najnižje cene za posamezne vrste in za najpričnejše zmesi.

Prodaja iz higieničkih posod za kavo.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Velaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7-10 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandor, Salzburg, Inomost, Linc, Budejvice, Praga.

7-17 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Tolpice, Kočevje.

11-30 popoldne. Osebni vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Tolpice, Kočevje.

1-05 popoldne. Osebni vlak v smeri